

Pramen A – Fotografie z oslav československo-sovětského přátelství

Průvodní popisek: Děti v národní škole v Rudolfově u Českých Budějovic si prohlížejí výzdobu chodby ke dnům československo-sovětského přátelství. Na obraze je vlevo dívka v národním kroji u rudolfovského kostela, vpravo Moskva a sovětský voják. Heslo pod obrazem: Spojenectví se SSSR – cesta k míru. 1950. Foto Alexander Hampl. Zdroj: ČTK

VZNIK LIDOVÉ DEMOKRACIE V ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLICE A BOJ KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLO- VENSKA ZA JEJÍ UPEVNĚNÍ

Osvobození naší země přišlo od Východu, jak to komunistická strana předvíдалa, neboť znala velkou sílu a nepřemožitelnost Sovětského svazu. Sovětská armáda vyhnala okupanty z naší země a umožnila, aby se náš lid podle vlastní vůle rozhodl, jak si uspořádat život. Významnou úlohu při osvobozování vlasti měl i náš pracující lid, který pod vedením Komunistické strany Československa po celou dobu války bojoval proti okupantům. Jeho boj vyvrcholil Slovenským národním povstáním a Pražským povstáním. V boji pracujícího lidu proti okupantům se vytvořila Národní fronta, v níž byli sdruženi všichni pracující bez rozdílu politického přesvědčení. Komunistická strana, vedená soudruhem Gottwaldem, stala se pak strůjcem revolučních přeměn v osvobozené, nyní již lidově demokratické Československé republice.

**Komunistická
strana Česko-
slovenska —
strůjce revo-
lučních pře-
měn**

První vláda Národní fronty Čechů a Slováků byla utvořena v Košicích ještě uprostřed osvobozovacích bojů dne 4. dubna 1945. V ní se poprvé v dějinách Československé republiky stala rozhodujícím činitelem dělnická třída, vedená svou komunistickou stranou. Hned nazítří vyhlásila nová vláda program, který vyjadřoval vůli lidu v oblasti vnitřní i zahraniční politiky.

**Košický
vládní
program**

Košický vládní program obsahuje plán dokončení boje proti okupantům a organizaci nové československé branné moci, budované tak, aby byl založen, utvrzen a dále prohlubován lidový, demokratický ráz naší armády. Zdůrazňuje, že československo-sovětská smlouva z 12. prosince 1943 o vzájemné pomoci, přátelství a poválečné spolupráci bude určovat pro veškerou budoucnost zahraničně politickou pozici našeho státu. Jsou v něm proklamané hlavní zásady vnitřní politiky prováděné lidem volenými národními výbory, novými orgány státní a veřejné správy. Vychází z uznání svébytnosti slovenského národa, uplatňuje v československém poměru zásadu jednání „rovného s rovným“ v duchu skutečného bratrství mezi oběma národy.⁵³⁾

Rozkaz presidenta republiky

Soudruzí příslušníci ozbrojených sil!

Před třicet lety, 9. května 1945, dovršila Sovětská armáda osvobozením Prahy porážku hitlerovského Německa a otevřela našim národům cestu ke svobodnému a šťastnému životu.

Vzpomínáme v tento den hrdinného boje statisíců českých a slovenských vlastenců, kteří doma i na zahraničních bojištích nasazovali své životy za svobodné Československo a z nichž mnozí v tomto boji padli. Jejich boj a jejich oběti zůstanou navždy zapsány v srdcích i myslích našeho lidu a nikdy jich nezapomeneme.

Skláníme se s vděčností a úctou před hroby sovětských vojáků, kteří padli na půdě naší vlasti. 9. květen vešel do našich dějin jako symbol vítězství, které se zrodilo z věrného a nerozborného přátelství národů Československa a Sovětského svazu. Naše spojení se Sovětským svazem a s ostatními státy Varšavské smlouvy je pevnou zárukou bezpečnosti a mírové výstavby Československé socialistické republiky.

(Pokračování na str. 10)

Delegace Sovětské armády na oslavách našeho osvobození

Beseda u presidenta L. Svobody

PRAHA 8. května (ČTK) — Na oslavy 23. výročí osvobození ČSSR přicestovala ve středu do Prahy delegace Sovětské armády, vedená maršálem I. S. Koněvem, hrdinou SSSR. Na ruzyňském letišti hosty uvítali ministr národní obrany generálplukovník Ing. M. Džúr, náčelník Hlavní politické správy Čs. lidové armády generálmajor E. Pepich a další představitelé velení Čs. lidové armády.

Přítomen byl také velvyslanec Sovětského svazu v ČSSR S. V. Červoněnko a zástupce spojeného velení armád států Varšavské smlouvy v Československu generálplukovník A. M. Kuščev, hrdina SSSR.

Delegaci Sovětské armády přijal ve středu po poledni na Pražském hradě president republiky L. Svoboda.

Setkání soudruha Svobody s maršálem I. S. Koněvem, maršálem K. S. Moskalenkem a dalšími členy dele-

gace bylo setkáním starých přátel, spolubojovníků z východní fronty z druhé světové války. L. Svoboda v této době působil jako velitel prvního čs. armádního sboru v SSSR a I. S. Koněv velel I. ukrajinskému frontu. Vojska ukrajinského frontu osvobodila 9. května 1945 Prahu.

Po srdečném uvítání maršál Koněv nejprve blahopřál prezidentu Svobodovi ke zvolení do funkce hlavy státu i ke státnímu svátku ČSSR.

(Pokračování na str. 1)

Schůzka v Moskvě

MOSKVA 8. května (TASS) — Ve středu přijeli do Moskvy první tajemník ÚV Bulharské KS T. Živkov, první tajemník ÚV MSDS J. Kádár, první tajemník ÚV SED W. Ulbricht a první tajemník ÚV PSDS W. Gomulka. Na letišti je přivítali L. Brežněv, N. Podgorný a A. Kosygin.

Zprávy

Májové slavnosti na školách v roce 1956.

V posledním týdnu měsíce dubna bude žákům při vyučování vysvětlen význam Svátku práce a Dne vítězství a budou seznámeni s programem májových slavností

Účast škol na veřejných oslavách se zajistí takto:

Ředitelé škol projednají s pořadatelem oslav 1. máje a Dne vítězství účast škol a žáků na veřejných oslavách 1. máje (průvod) a na oslavách 9. května. Školní mládež a učitelé (výchovní pracovníci) pomohou při doplnění programu těchto oslav kulturními vložkami; po průvodu budou vystupovat pionýrské a svazácké soubory a pod. Zejména se žáci zúčastní úprav hrobů Rudarmějců a bojovníků za svobodu, připraví květiny, ozdoby a pod. do májového průvodu.

Dne 5. května 1956 se žáci účastní po ukončení vyučování Běhu vítězství. Budou se řídit přítomnými pokyny, které vydá okresní výbor pro tělesnou výchovu a sport.

Závod míru Varšava—Berlín—Praha bude letos probíhat na území ČSR ve dnech 12.—17. května. Školy všeobecně vzdělávací, pedagogické a odborné, které jsou v blízkosti trati Závodu míru, zajistí co největší účast žáků. Účast žáků je třeba organizovat tak, aby děti na závodníky nečekaly zbytečně dlouho a aby ztráty vyučovacího času byly co nejmenší. Na vzdálenější úseky trati budou pořádány hromadné jízdy cyklistů, do kterých se zapojí též cyklisté z řad školní mládeže.

Před 1. květnem bude provedena vnější i vnitřní výzdoba školní budovy. K tomu cíli je třeba co nejvíce rozvinout iniciativu žáků. V souvislosti s těmito úpravami projedná se také, jakým způsobem pionýři a žáci pomohou ke zkrášlení školní budovy, jejího okolí, při úpravě hřiště a jak se přitom využije pomoci patrona školy. Půjde o provedení jednoduchých oprav školního zařízení, o opatření květinových truhlíků do oken, výsazení strání, stromořadí podél cest, o úpravu sadů a pod.

Program vlastních školních slavností bude tento:

Od 1.—9. května v době mimo vyučování budou uspořádány na školách besedy s účastníky bojů dělnické třídy za první republiky a bojů za osvobození vlasti. Podle místních poměrů bude také vzpomínáno učitelů, žáků a jiných místních občanů, kteří položili život za naše osvobození. Je žádoucí, aby se těchto besed zúčastnili i rodiče a veřejnost.

V těchto dnech uspořádá škola přehlídku a výstavku prací mladých techniků a prací dětské umělecké tvořivosti jako vyvrcholení soutěže mladých techniků a dětské umělecké tvořivosti ve škole. Tyto přehlídky budou přípravou k okresním přehlídkám, které se budou konat v době spartakiád dorostu a žactva v mě-

síci květnu a červnu. Krajské přehlídky budou uspořádány při zakončení školního roku, ústřední na podzim. Ve dnech 1.—9. května mohou se rovněž organizovat soutěže zdravotnických nebo orientačních (turistických) hlídek. Májových slavností a shromáždění pionýrů a žáků za účasti veřejnosti se doporučuje využít k předání odznaku „Mladý turista ČSR“, „Mladý technik“, „BPPOV“ a „BPZO“.

Při uspořádání besed a přehlídek měla by se co nejvíce uplatnit iniciativa pionýrských skupin a školské organizace ČSM.

Dne 8. května bude uspořádáno na škole společné shromáždění žáků vyšších tříd všeobecně vzdělávacích škol, žáků škol pedagogických a odborných s proslovem ředitele školy nebo učitele, po případě žáka nejvyšší třídy. V mateřských školách a pro žáky 1.—5. postupného ročníku budou se konat slavnosti ve třídě.

Doporučuje se, aby uvedené akce byly účelně spojovány; na mateřských a všeobecně vzdělávacích školách s přípravami na mezinárodní den dětí, na výběrových školách je třeba spojovat je též s přípravami na IV. mezinárodní kongres studentstva. Jako součást těchto příprav budou v květnu v okresech a krajích probíhat studentské majáles, které budou organizovány ČSM.

Májové oslavy na vysokých školách proběhnou obdobným způsobem, při němž umělecké, vědecké a sportovní akce budou zaměřeny k úspěšnému zajištění průběhu a vyvrcholení příprav IV. mezinárodního kongresu studentstva. Doporučuje se, aby vlastní slavnosti ke Svátku práce a ke Dni vítězství na vysokých školách se konaly v prvních květnových dnech. Podle možností jednotlivých vysokých škol budou uspořádána slavnostní shromáždění, na nichž promluví významní akademičtí funkcionáři vysokých škol (fakult) a zástupci studentů.

Ředitelé škol a učitel učiní vše, aby slavnosti co nejvíce posílily vlasteneckou výchovu našich dětí a mládeže a aby přitom bylo využito pomoci všech složek, které se podílejí na výchově: Československého svazu mládeže, národních výborů, výboru žen, sdružení rodičů a přátel školy, výborů Národní fronty, ROH, tělovýchovných jednot, armády a Svazarmu.

Výsledky 5. kategorie literární a novinářské soutěže ministerstva školství.

K letošnímu Dni učitelů zhodnotila porota, jejímiž členy byli zástupci ministerstev školství a kultury, pověřenectva školství a Svazu československých novinářů, 176 příspěvků, článků, otištěných v různých časopisech nebo vysílaných v různých relacích Čs. rozhlasu, které byly zahrnuty do 5. kategorie literární